

กัญชา... จุดยืนที่ประโยชน์สูงสุด และผลเสียต้องควบคุม (ตอน 1)

ยาหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้ในผู้ป่วยจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญหลายประการ

ประการที่หนึ่งสามารถรักษาโรคได้หรือสามารถชะลอโรคไม่ให้ดำเนินไปเร็วได้โดยมีการออกฤทธิ์ที่กลไกของโรค ประการที่สองเป็นเพียงแต่บรรเทาอาการแต่ไม่ได้รับการที่ตัวโรคแต่ต้องคำนึงถึงผลข้างเคียงซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะร้ายแรงกว่าตัวโรคที่เป็นด้วยซ้ำ

การหาข้อชี้แจงในการใช้กัญชาในทางการแพทย์หรือการรักษาผู้ป่วย 1-ควรเป็นการใช้ข้อมูลที่มีหลักฐานแน่นหนาชัดเจนในประสิทธิภาพความปลอดภัยและสามารถบอกได้ว่าสารออกฤทธิ์ที่ใช้ในกัญชาจะเป็นประเภทใด ขนาดเท่าใด และใช้ระยะเวลาเท่าใดถึงจะเริ่มเห็นผล นอกจากนั้นจะมีปฏิกิริยาไม่พึงประสงค์เมื่อร่วมใช้กับยาอื่นๆที่ผู้ป่วยใช้อยู่แล้ว ซึ่งสามารถอยู่ในประเด็นได้ทั้งข้อหนึ่งและข้อสอง และยอมรับในทางการแพทย์

2- ในส่วนของประเด็นที่สองที่เป็นเพียงบรรเทาอาการ ยกตัวอย่างเช่นอาการปวดทรมานที่เกิดจากความผิดปกติของสมองไขสันหลังหรือเส้นประสาท รวมทั้งการปวดซึ่งเกิดจากโรคมะเร็งซึ่งเมื่อใช้ยาปกติแล้วยังควบคุมได้ไม่ดีหรือมีผลแทรกซ้อน สารออกฤทธิ์ที่ได้จากกัญชาพบว่าสามารถใช้ได้ผล ทั้งนี้ ยังรวมถึงภาวะที่มีการอาเจียนอย่างรุนแรงขณะที่ใช้ยาเคมีบำบัดในการรักษาโรคมะเร็ง

นอกจากนั้นยังสามารถบรรเทาอาการแข็งเกร็งตัวของกล้ามเนื้ออย่างรุนแรงซึ่งเกิดขึ้นจากโรคหรือความผิดปกติของสมองหรือไขสันหลัง ตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นที่ยอมรับในทางการแพทย์และที่มีข้อมูลชัดเจน

3- สำหรับโรคอื่นๆที่หลักฐานทางการแพทย์ยังสรุปว่าข้อมูลกล่าวมาอาจจะต้องนำมาพิจารณาในการใช้ด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการถือว่ามีหลักฐานที่ดีนั้นจะต้องประกอบไปด้วยการติดตามการรักษาโดยที่ทั้งหมอมและผู้ป่วยไม่ทราบว่ายาก็ให้เป็นยาหลอกหรือยาจริง และเมื่อติดตามผลไปแล้วค่อยเปิดดูว่าผู้ที่ได้ยาหลอกและยาจริงแตกต่างกันอย่างไร ได้ผลเมื่อใช้ยาจริงหรือไม่

แต่กระบวนกรดังกล่าวต้องใช้ผู้ป่วยที่มีโรคนั้นๆเป็นจำนวนค่อนข้างมาก ดังนั้น ในหลายๆโรคที่ไม่ได้ตกอยู่ในขอบข่ายในการศึกษาดังกล่าว มักจะถูกสรุปว่าข้อมูลไม่เพียงพอ

โรคในกลุ่มนี้ส่วนมากแล้วเป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาได้ด้วยวิธีการใดทั้งสิ้น เช่น โรคสมองเสื่อม โรคพาร์กินสันที่มีอาการแข็งเกร็งเคลื่อนไหวช้าและอาจมีอาการสั่นร่วมด้วย

ทั้งนี้ โดยยาที่มีในปัจจุบันนี้ พิสูจน์แล้วว่าไม่ได้ออกฤทธิ์ในทางรักษาหรือชะลอโรคได้ เพียงบรรเทาอาการ ในทางกลับกันถ้าใช้ในปริมาณมากกลับทำให้โรคดำเนินไปเร็วขึ้นและยังมีราคาสูง

ตัวออกฤทธิ์ในกัญชาพบว่าสามารถทำให้ผู้ป่วยที่มีโรคดังกล่าวมีอาการดีขึ้นแม้ว่าข้อมูลในคนที่มีการควบคุมในการศึกษาอย่างดียังมีเป็นจำนวนไม่มากนัก แต่ทั้งนี้ก็มีข้อมูลทางห้องปฏิบัติการในการทดลองใน

เซลล์เนื้อเยื่อหรือสัตว์ทดลองว่ามีกลไกในการขัดขวางสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ 4-อีกกลุ่มหนึ่งคือมะเร็ง ข้อมูลที่ได้ขณะนี้มีผลหลากหลาย ทั้งนี้ จำเป็นต้องพิจารณาถึงที่มาของข้อมูลว่าเป็นมะเร็งชนิดใด มีรหัสพันธุกรรมชนิดที่ต่อต้านการรักษาด้วยวิธีมาตรฐานหรือไม่ ไม่ว่าวิธีใดๆก็ตาม หรือเป็นมะเร็งชนิดที่รักษาได้ง่ายและคนที่ได้รับการรักษาด้วยสารออกฤทธิ์ในกัญชานั้นอยู่ในขั้นใด ดังนั้น ในการนำมาใช้ในโรคมะเร็งจำเป็นต้องยึดถือการรักษามาตรฐานเป็นสำคัญ เพราะไม่เช่นนั้นจะทำให้เสียโอกาส แต่ในกลุ่มนี้ในระยะเริ่มต้นอาจต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการใช้สารออกฤทธิ์ในกัญชามาเป็นตัวเสริมและค่อยๆติดตามข้อมูลในที่จะรอดชีวิตหรือชะลอโรคโดยยังมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ป่วยเหล่านี้ไปเรื่อยๆ

ท่ามกลางความไม่แน่นอนและม่านหมอกเกี่ยวกับกัญชาในช่วงเวลาหลาย 10 ปีที่ผ่านมา การใช้กัญชาเริ่มมีการรับรองให้เป็นเรื่องถูกกฎหมายให้ใช้ในทางการแพทย์หรือแม้กระทั่งไม่เป็นการผิดกฎหมายเมื่อนำมาใช้เพื่อความผ่อนคลายได้ในรัฐมากกว่าครึ่งประเทศสหรัฐอเมริกา และในมากกว่า 10 ประเทศของยุโรป ออสเตรเลีย

วันที่ 1 กรกฎาคม 2018 แคนาดาจะมีการให้ใช้กัญชาเพื่อความผ่อนคลายอย่างปลอดภัยอย่างไรก็ดี การที่มีการเข้าถึงกัญชาได้กว้างขวางและแพร่หลายยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาในหลายประเด็นที่จะเกิดผลเสีย แต่ในอีกทางหนึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้มีการใช้กัญชาที่มีประโยชน์แก่คนที่ทุกข์ทรมาน และทั้งมีการเปิดกว้างขึ้นให้มีการศึกษาวิจัยถึงข้อดีและประโยชน์ของกัญชาที่ใช้ในทางการแพทย์ในเรื่องต่างๆ รวมทั้งโรคทางระบบประสาทซึ่งมีปัญหากับการรักษาและแม้แต่การบรรเทาอาการ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีหลักฐานชัดเจนขึ้นเรื่อยๆว่ากัญชาในรูปแบบต่างๆสามารถนำมาใช้ในการรักษาโรคทางระบบประสาทรวมถึงโรคลมชักและควบคุมอาการปวดและแข็งเกร็งที่เกิดจากการอักเสบเรื้อรังของสมอง (multiple sclerosis)

ในเดือนพฤศจิกายน 2017 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญขององค์การอนามัยโลก เกี่ยวกับการพึ่งยา (WHO's expert committee on drug dependence- ECDD) ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่รายงานขึ้นต้นถึงการนำกัญชามาใช้ประโยชน์ในการรักษา ในกลุ่มของ Cannabidiols (CBD) รวมทั้งจะมีการประชุมใหญ่เกี่ยวกับเรื่องการใช้กัญชาในทางการแพทย์และการใช้สารออกฤทธิ์จากกัญชา ยกตัวอย่างเช่น THC (Tetrahydrocannabinol) เป็นต้น ในเดือนพฤษภาคม 2018.